

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno K 60—
polletno K 30—
četrtletno K 15—
posamezna številka K 250

Oficialno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratov:
Pri 1 × objavi $\frac{1}{4}$ str. 1200 K
" " " $\frac{1}{2}$ " 600 K
" " " $\frac{3}{4}$ " 300 K
" " " $\frac{1}{8}$ " 150 K
" " " $\frac{1}{16}$ " 75 K
Pri 12 kratni objavi 5%, pri
24 kratni objavi 10% popusta

V. letnik.

V Ljubljani, dne 1. maja 1922.

Štev. 9.

Svetla in temna stran obrtniškega stanu.

Vsakega zavednega obrtnika mora veseliti gibanje obrtniškega stanu, ki se je pričelo po ujedinenju. Najlepši dokaz temu obrtnemu razmahu so razne razstave in razni sejmi, ki jih prirejajo obrtniki.

Letos bodo zopet lepe razstave, in sicer v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu. Na teh razstavah se bodo mogli tudi tuje prepričati, da stori obrtnik vse, da naša mlada država ne zaostane za drugimi kulturnimi državami.

Z veseljem pa moramo tudi ugotoviti, da se zaveda država velikega pomena, ki ga ima zanjo razvoj obrta, in da podpira po možnosti stremljenja obrtnikov. Bilo je sicer dokaj boja, preden se je v tem pogledu prebil led, toda končno je moralo zmagati spoznanje, da bo država gospodarsko osamosvojena šele tedaj, kadar se bo osvobodila tujih izdelkov. Na ta način ostane v državi denar, kar ima nujno za posledico dvig valute in s tem vsega narodnega premoženja. Če pa se začno dvigati še ogromni zakladi rud, zakopani v naši zemlji, potem bo naraslo zopet naše blagostanje. Obrt bo dobila tako sirovine, jih bo mogel predelavati in se s temi razvijati. Kjer pa cvete obrt, tam je polna tudi državna blagajna. Za to nam je dokaz Češka. Kako lepo se je vzdignila tam valuta spričo razvite industrije in vzlic temu, da mora uvažati ta država velik del živil. Le nekoliko ugodnih let je treba in Jugoslavija bo mogla izdelovati doma vse življenske potrebščine in imela bo tako krepko razvit obrt in tako dobro razvito industrijo, da bo dobil v njej zaslužek vsakdo, ki bo hotel delati. Ne bo nam treba več Amerike in tudi eno največjih socialnih vprašanj bo s tem rešeno. Da se vse to doseže in zagotovi zanesljiv uspeh, pa je treba vsestranskega napora pridnih rok, razuma in krepke volje.

Dandanes se pritožuje vse čez draginjno, neznosne davke, slabo državno gospodarstvo itd. Nikakor nočemo tajiti, da je velik del takih in enakih pritožb upravičen, toda pritožbe same ne pomagajo, ampak treba je tudi malo potrpeti. Na en mah se ne moreta razviti industrija in obrt, zlasti že zatégadelj ne, ker je opustošila vojna dve tretjini naše zemlje in ker še ni pravega reda.

Da pa bomo mogli napredovati, je potrebno, da se zavedamo, kaj nam more postati Jugoslavija. Edina ovira je sedanja draginja. Toda, kakor hitro le-ta — vedno pač ne more trajati — izgine, se bo na mah razvila obrtniška produkcija. Vsa dežela potrebuje obrt-

niških izdelkov in potrebe še dolgo ne bodo krite. Zgraditi bo treba celo vrsto hiš. Spričo narastka prebivalstva bo trajala stavbna doba celo vrsto let. Za obrtnika se kaže tako svetla stran in njegova lepša bodočnost se odpira.

Toda na drugi strani se opaža za obrtnika tudi senčna ali temna stran. Na prvem mestu je tu obrtniška nezavednost, kajti obrtnikom je padla z oči komaj prva mrena, do so spoznali, kako važen činitelj so v državi, ki pa bodo vpoštevani le tedaj, če se bodo svoje važnosti zavedali in če bodo branili svoje interese v močnih organizacijah. Žalibože pa je danes med obrtniki še vse premalo politične zavesti, ki je tudi eden bistvenih predpogojev za gospodarski napredek. Zato mora misliti in delati obrtnik na to, da bo zastopan povsod, kjer se odloča o njegovih zadevah. Ako se bo zanašal obrtnik le na druge, bodo njegovi interesi presneto slabo zastopani. Zategadelj zaupajte, obrtniki, zgolj sāmim sebi, ker le vi sami veste, kje vas žuli čevljev.

V zadnjem času so se vrgle na obrtnike razne politične stranke, izmed katerih vsaka trdi in se hvali, kako prinaša obrtniku nebesa. Toda vse sladke besede so le pesek v oči in špekulacija na obrtniško nerazsodnost.

Skraini čas je, da postanete, obrtniki, razsodni in samostojni ter da se osamosvojite vseh neobrnitiških vplivov. Ako so vam mar svetle strani obrtniškega stanu, se organizirajte in združite, kajti drugače bo temna stran zakrila vse svetle točke in obrtnik bo večno tak revež, kakršen je bil do sedaj!

Zavedajte se tega in pomnite, da je vaše mesto v obrtni organizaciji!

Obrtnik za svetlo stran.

Odgoja in zaščita obrtno-industrijskega naraščaja.

(Elaborat iz ministrstva za socialno politiko, ki nam ga je dal na razpolago minister n. r. g. dr. V. Kukovec.)

(Dalje.)

Trdno sem uverjen, da bi bilo v splošno korist varenštva in obrtništva, da se z radikalnimi sredstvi za brani vsaka preskrba vajencev v domu mojstra. Z zakonom bi se moralo popolnoma prepovedati in najstrožje kaznovati vse prestopke v tem pogledu. Brez izjeme! Ker redki so primeri, kjer skrbi mojster resnično za dobrobit vajenca, ako je pri njem v oskrbi.

V vajeniških domovih bi se moralo v prvi vrsti gojiti pravo družabnost, poučna predavanja, splošno izobrazbo s pomočjo literature, petja, gledališča, telovadbe, govorniške šole, spoznavanjem političnih razmer itd. Pred vsem bi pa bilo sistematično gojiti gimnastične vaje, po vzorcu nemških in ameriških navad. Na vse te družabne prireditve in predavanja, ekskurzije in vaje bi se morali pozvati tudi vajenci, ki niso nastanjeni v domu.

Pravi dom vsakega vajenca bi moral postati vajeniški dom, ki bi bil slehernemu vajencu stanovski ponos, njegova univerza, njegova zbornica in njegovo zabavišče.

Seveda bi se moralo vse življenje v vajeniškem domu razviti v samoupravnem duhu in najstrožje zabraniti vsak kasarnski ali policijski režim. Pred vsem pa bi morali vajenci iz svojega zaslužka vzdrževati in upravljati vse kulturne naprave in prireditve, zabavne in sportne potrebe, kar bi silno vplivalo na pravilno gospodarjenje z njihovim zaslužkom in bi bilo visokega vzgojnega pomena. Vodstvo vajeniškega doma bi le nadziralo vse prireditve in pomagalo vajencem z izkušenimi nasveti.

Druga naloga vajeniških domov bi bila strokovnega značaja, in sicer za uvrščanje priglašene mladine v najbolj odgovarjajočo stroko s pomočjo preizkusnih delavnic, kakor je bilo pod točko 1.) omenjeno. V to svrhu bi se moral v vsaki pokrajini, odnosno na sedežu pokrajinskih organizacij za nego in skrbstvo vajencev in mladoletnih delavcev, ustanoviti poseben vajeniški dom, ki bi bil v zvezi z obširnimi preizkusnimi obrtnimi delavnicami. Ta vajeniški dom bi bil nekaka matica vseh vajeniških domov pokrajine, kjer bi se vzgajali tudi organi in voditelji vajeniških domov, nastanil primeren vajeniški muzej in preskrbovali vsi vajeniški domovi s primernimi vzgojnimi in učnimi sredstvi (risbami, knjigami, tiskanicami, aparati itd.).

Preizkusne delavnice bi morale temeljiti na realni osnovi, kjer bi se izdelovala ne samo preizkusna dela, nego dejansko v praktičnem življenju uporabljivi predmeti. V to svrhu bi morala imeti delavnica stalne in zelo dobre kvalificirane pomočnike različnih strok. Resnica je, da predmeti, izdelani v teh delavnicah, ne bi mogli s ceno konkurirati z izdelki obrti in industrije, a zaradi vzgojnega cilja bi morala nositi te višje stroške seveda organizacija, ki bi vzdrževala delavnico, kar je pa itak stranskega pomena. Glavno je, da morajo biti delavnice moderno urejene, da ne služijo samo preizkusnemu namenu za priglašene vajence, nego tudi kot vzor-obrazi glede tehnične, varnostne in higijenske ureditve delavnice. Zato bi služile te delavnice poleg prvega namena še strokovnemu pouku vseh onih vajencev, nastanjenih v vajeniškem domu, ki na svojem učnem mestu nimajo prilike spoznavati modernih obratov, strojnega dela in racionalnega gospodarstva s sirovinami.

Pred vsem pripomnim, da puščam popolnoma nedotaknjene vse one ustanove, katere so manjšega obsega, lokalnega pomena in katerih današnje ustrojstvo tudi ne prikazuje možnosti, odnosno sposobnosti, da bi prišle v poštev za izgraditev široke in močne organizacije, kakor to zahtevajo prej omenjene naloge. Prezrl sem tudi vse one organizacije, katere se deloma bavijo že danes s to materijo, ki so pa tako izrazito strankarskega ali političnega obilježja, da bi njihovo upoštevanje izzvalo le odpor iz nasprotnih taborov.

Omenim takoj v početku, da nimamo v Jugoslaviji niti ene ustanove, katera bi vsaj približno zadoščala zahtevam, odnosno nalogam, katere so predhodno očitane, da nimamo niti ene organizacije, katera bi

imela raztegnjen svoj delokrog za nego in izobraževanje obrtnega in industrijskega naraščaja po celi državi. Ne samo to! Mi ne najdemo niti najmanjše inicijative za moderno odgojo ali brigo tega perečega vprašanja, ne od strani države, ne od strani humanitarnih društev in ne od strani podjetništva ali delavstva. Prizadeti element sam seveda ne pride kot inicijator v poštev, ker ima za to stvarjenje v bistvu premalo razumevanja in zrelostnega presojanja.

Vse, kar bom navedel, je zelo pičlega obsega, deloma zelo nasprotujoče zmiselnemu organizatoričnemu delu. Dokazal bom, da imamo ustanove, katere se bavijo s skrbstvom vajeništva, a katere delujejo naravnost v škodo zdravega vajeniškega naraščaja. Omenim naj še, da se naslanjam tu na zbrani material in obširna in temeljita poročila vseh inspekcij dela države, deloma tudi na zaključke tozadevno sklicanih anket.

Hranilne vloge v posojilnicah.*

Brez hranilnih vlog ne more biti nobena posojilnica; kajti s tem, kar dobi na vstopnini, deležih in obrestih, ne more še uspešno delovati, t. j. v toliki meri posojevati, da ljudstvo že od daleč vidi in sliši, da je zavod res posojilnica. Da dobi dovolj denarnih sredstev, ji naj priskočijo na pomoč ljudje s svojimi prihranjenimi novci. Na ta način postane posojilnica obenem hranilnica; zato si več naših zadrug pridevle tudi to ime. S tem je tudi občinstvu ustrezno, kajti marsikdo želi na daljši ali krajši obrok svoje novce plodonosno naložiti. Ker so mu regulativne hranilnice predaleč, ali ker se mu po pošti pošiljati ne vidi priлично, zato se prav rad posluži domačih posojilnic.

Koristno je za posojilnice, da so dobro založene s hranilnimi vlogami, kajti skoro gotovo jih spravijo med svet za višje obresti, s tem da jih razposodijo ali nalože v druge denarne zavode. Vendar je treba s tem tujim denarjem previdno ravnati.

Zakonodajalec prvotno ni mislil na to — kar mu ne gre šteti v zaslugo — da se bodo posojilnice tudi bavile s hranilnimi vlogami. To razvidimo iz zadruženega zakona od leta 1873., ki o hranilnih vlogah molči. Zaradi tega so nekatera oblastva tudi poizkušala zaprečiti, da bi se posojilnice kot zadruge bavile s hranilnimi vlogami. To bi se jim bilo mogoče tudi posrečilo pred zakonom od 1. junija 1889.; ta zakon pa že govori o hranilnih vlogah, vsled česar so najvišja sodišča v bivši Avstriji večkrat priznala posojilnicam pravico, baviti se s hranilnimi vlogami.

Da bodo posojilnice dobivale veliko hranilnih vlog, je treba, da imajo poleg splošne dobre uredbe še v svojih pravilih ugodna določila zastran njih. Dostikrat so nezadostna in pomankljiva. Priporočam sledeče podrobne določbe:

1.) kako se obresti računajo (velike posojilnice polmesečno, male mesečno; največje dajejo obresti od dneva vloge);

2.) kako se pripisujejo nevzdignene obresti h kapitalu (pri malih celoletno, pri večjih že polletno);

3.) da se glasi knjižica na ime vlagatelja. Izplačati se sme vsakemu, ki knjižico prinese. Dolžnost posojilnice pa to ni, zlasti tedaj ne, ako sumi, da je dotičnik prišel po nepoštenem potu do knjižice. Ako je izjemo ma na knjižici zapisano ali dogovorjeno, da se ne sme izplačati vsakemu, ki prinese knjižico, tedaj je dolžnost

* Iz knjige: Lapajne, Jugoslovanski posojilničar in zadrugar.

posojilnice preiskavati, ali ima predložitelj knjižice pravico, vzdigniti denar;

4.) izplačilo hranilnih vlog se mora odkloniti:

- a) ako je došla posojilnici sodnijska prepoved;
- b) ako je vpeljana amortizacija knjižice, ki se je izgubila, ali je bila ukradena, ali kaj sličnega;

5.) v pravilih naj stoje odpovedni roki za hranilne vloge, ki se naj ravnaajo po višini vloge. Da bi odpovedne roke imela posojilnica nabite le v svoji pisarni, to daje premalo zaupanja;

6.) priporoča se določba, da zastarajo hranilne vloge v korist rezervnemu skladu posojilnice šele v 40. letih po postavi od 26. septembra 1844. (ne v 30. letih);

7.) treba je dalje dati v pravila obveznost objave, kadar posojilnica obresti hranilnih vlog zniža na škodo vlagateljev. Objava naj se izvrši najmanj en mesec prej, predno stopi v veljavo nižja obrestna mera;

8.) dobro je še določilo, da so obresti hranilnih vlog najmanj za $\frac{1}{2}\%$ nižje od posojilnih obresti; pri Raiffeisnovkah zadnje ne smejo biti višje kakor $1\frac{1}{2}\%$ od hranilnih obresti;

9.) dobro je tudi določilo, da se po preteku odpovedanega roka hranilne vloge ne obrestujejo več;

10.) običajno je končno sledeče določilo: Med letom se obresti izplačajo le tedaj, ako se obenem dvigne ves kapital, vendar naj se pri velikih kapitalih delajo izjeme, ako hoče kapitalist porabiti le obresti, kapitala se pa noče dotakniti. V hranilni knjižici, ki jo dobi vsak vlagatelj proti povračilu zadevnih stroškov, potrdita vlogo in dvig po dva uda načelstva.

Razno.

Vsem obrtnim zadrugam na Kranjskem. Redni občni zbor «Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani» se ima vršiti v nedeljo dne 7. maja t. l. v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. Opozarja se, da so v zmislu naredbe ministrstva trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, z dne 27. avgusta 1920., št. 295, vse obstoječe obrtne zadruge na Kranjskem članice zveze in da je vsled tega udeležba zastopnikov obrtnih zadrug obligatna. Ker bo dnevni red zelo važen, zlasti izprememba zveznih pravil, posvetovanje o novi naredbi delovnega časa in ustanovitev mojstrskih bolniških blagajni itd., se že danes opozarja vse obrtne zadruge, da določijo za vsakih 20 članov po enega zastopnika na zvezni zbor. Na dnevni red občnega zbora je dostaviti samo one predloge, ki so bili 14 dni pred zveznim zborom v rokah zveznega načelnika. Zato se opozarja obrtne zadruge, da svoje eventualne predloge pravočasno priglase in določijo svojega poročevalca. O predlogih, ki bi se pozneje izročili ali šele na dnevnem redu stavili, se obravnava le tedaj, če prizna tretina navzočih zastopnikov nujnost.

Občni zbor Deželne zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani. Dne 24. aprila 1922. se je vršil v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani redni občni zbor «Deželne zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani».

Prisotnih je bilo 39 združnih članov, in sicer 25 ljubljanskih in 14 zunanjih.

Dnevni red: 1.) Poročilo načelstva. 2.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3.) Poročilo blagajnika. 4.) Poročilo računskih preglednikov. 5.) Proračun za leto 1922. 6.) Določitev doklade za leto 1922. 7.) Sprememba združnih pravil. 8.) Sprememba pravil preizkuš-

valnega reda. 9.) Ustanovitev strokovne šole za vajence. 10.) Raznoterosti.

Ob določenih uri konstatira načelnik g. Engelbert Franchetti sklepčnost občnega zbora, pozdravi navzočne zborovalce, jih opozori na važnost točke 9. dnevnega reda ter preide k svojemu poročilu, ki se tiče poslovne dobe od 1. januarja 1920. do 31. decembra 1921. in ki se glasi:

Zadruga je imela v omenjenem času 6 sestankov in 8 odborovih sej. Pet sestankov se je vršilo vsled zahtev pomočnikov za zvišanje tedenskih plač in zaradi povišanja cenika za postrežbo; 1 sestanek pa se je vršil vsled neznosnega predpisa davka na vojne dobičke. Samo ljubljanskim članom je bilo predpisanega davka na vojne dobičke čez 500.000 kron. Vsled odločnega nastopa in solidarnosti, zlasti pa pravičnosti cenilne komisije, se je ta davek članom do malih izjem ves odpisal, le posamezni, ki imajo večje obrate, morajo plačati nekaj tisoč kron, kar pa ni v primeru, kakor je bil davek predpisan, n. pr. tovarišu Navinšku 130.000, Podkrajšku 110.000, raznim po 56.000, 48.000; najmanjši predpis je znašal 18.000 kron. Ako bi morali člani ta davek v resnici plačati, bi bili vsi ljubljanski tovariši uničeni in prodalo bi se jim prisilnim potom vso revščino, ki jo imajo. Cenilni komisiji, ki je pravilno in pravično postopala ter povzročila, da se je ta davek odpisal, naj bo izrečena s tega mesta srčna hvala.

Leta 1921. se redni občni zbor zadruge ni vršil. Vzrok temu je bilo to, da se je čakalo na odobritev spremembe združnih pravil, ki so bila odobrena šele 30. novembra 1921. pod številko 7827. Sprememba pravil se je glasila tako, da bi bil delokrog zadruge za vso Slovenijo, Tej spremembi so se pa uprli tovariši iz Maribora, Celja in Ptuja. Dne 12. marca 1921. sem ob priliki nekega obrtnega shoda v Mariboru imel tudi sestanek članov Mariborske zadruge ter smo se v tem oziru v toliko sporazumeli, da se ustanovi za bodočo mariborsko oblast zadruga brivcev, v kateri bodo včlanjeni vsi brivski mojstri mariborske oblasti ali bivše Štajerske, ljubljanska zadruga pa obdrži svoj delokrog, kakor ga je imela dosedaj. Nove člane dobi le iz tistih srezov, ki bodo priklopljeni ljubljanski oblasti, to je približno 10 članov, nasprotno smo jih pa izgubili 8 v zasedenem ozemlju.

Sklepi, ki smo jih согласно sklenili na rednem občnem zboru dne 12. aprila 1920., glede da se manikiranje uvrsti med rokodelsko obrt in uvrsti kot sorodna brivski obrti, kakor prošnja za deseturni delavni čas, dalje prošnja, da se uvrsti brivsko obrt med koncesionirane obrti z dokazom sposobnosti, in prošnja, da se uvedejo mojstrske preizkušnje, so ostali do danes še nerešeni in je ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, mnenja, da imenovanih prošenj ne more rešiti, ker se jih more rešiti le s spremembo obrtnega reda, in o tem odločuje narodna skupščina. Vsi drugi predlogi in nasveti so se rešili potom združnega načelstva v zmislu sklepa občnega zbora.

Zadrugi je došlo 124 raznih vlog, odposlala jih je pa 156, med njimi 23 izjav glede dokaza sposobnosti za prijavo brivskega obrta.

Na novo je priglasilo 27 mojstrov brivsko obrt ter 3 podružnice. Pomočnikov je bilo priglašanih 79, odglašanih pa 56. Vajencev je bilo sprejetih 42, oproščenih pa 24.

Koncem leta 1921. šteje zadruga 113 članov, 82 pomočnikov in 67 vajencev, med njimi 5 vajenk. Sedem vajencev se uči zadnje leto, 18 tretje leto, 18 drugo leto in 24 prvo leto.

Umrla sta 2 člana, in sicer tovariš Milan Hajdin na Jesenicah in tovariš Štefan Kostanjev v Ljubljani. Obema kličem: Blag jima spomin! (V znak iskrenega sožalja in v častni spomin dragih tovarišev se dvignejo navzočni s sedežev.)

Zadružno načelstvo je storilo vse, kar je vedelo in znalo, da je svojim članom koristilo in pomagalo.

Pripomniti je tukaj, da je še vedno nekaj zadružnih članov, ki namenoma in vedoma delajo vodstvu zadruge zapreke in obilo nepotrebnega dela ter ovirajo vestno in točno zadružno uradovanje. Take člane bo treba v bodoče brez vsakega ozira naučiti reda in discipline.

S tem je končal g. načelnik svoje poročilo, katero so vzeli navzočni zborovalci z največjim odobravanjem na znanje.

Predlog g. načelnika, da se zapisnik zadnjega občnega zbora zaradi preobširne vsebine ne čita, je bil soglasno sprejet.

Računski zaključek za upravno leto 1921. izkazuje na dohodkih 4794 K 20 v, na izdatkih pa 1988 K 80 v in je znašala gotovina v blagajni dne 31. decembra 1921. vsoto 2805 K 40 v, poleg tega je plodonosno naloženih v Mestni hranilnici 801 K 20 v, pri poštnem čekovnem zavodu pa 4681 K 90 v; zadružni dolg znaša 2000 K, tako da je bilo zaznamovati dne 31. decembra 1921. na skupnem zadružnem premoženju znesek 6288 K 50 v.

Nato prosi g. načelnik računsko preglednika gg. Emila Navinška in Franca Poderžaja, da poročata o pregledovanju zadružnih računov. Tovariš Emil Navinšek poroča, da se je našlo pri pregledovanju celokupnih računov vse v najlepšem redu, in predlaga, da se podeli blagajniku g. Engelbertu Franchettiju in nadzorstvenemu sosvetu popolni absolutorij. Predlog je bil soglasno z vsestranskim odobravanjem sprejet.

G. načelnik preide k 5. točki dnevnega reda in naznani proračun za l. 1922., ki znaša predvidevno na dohodkih 1000 K, na stroških pa okroglo 9000 K. Z ozirom na to, ker se ne more kriti ogromnih stroškov s predvidenimi dohodki, predlaga g. načelnik, da se zadružna doklada za leto 1921. in 1922. primerno zviša. Temu predlogu se pridružijo tudi gg.: podpredsednik Ivan Gjud ter tovariša Aleksander Gjud in Josip Miletič. Predlog g. Josipa Miletiča z Vrhnike, da se zviša zadružna doklada za leto 1921. in 1922. na 200 K, se z večino sprejme.

Nadalje je bil sprejet predlog g. Emila Navinška, da se poviša načelnikova plača za 20 %, to je letnih 1200 K, kakor tudi predlog g. Aleksandra Gjuda, da se zviša donosek za starostni sklad od 1 K na 1 Din.

K spremembi zadružnih pravil naznanja g. načelnik, da so se sklenile v odborovi seji sledeče spremembe s pridržkom, da jih občni zbor odobri, in sicer:

§ 11. a) učna doba naj traja v bodoče 4 leta;

sprejemnina vajencev se zviša na 5 dinarjev;

b) oprosnina pa na 10 dinarjev ter da sme sprejeti zadružni član drugega vajenca šele v tretjem letu učne dobe prvega vajenca.

§ 15. odstavek 4.: sprejemnina se zviša od 40 K na 50 dinarjev;

pristojbina za podružnice 100 dinarjev.

Na predlog g. Ivana Gjuda se sklene, da ostane v § 23. navedeno število članov načelstva neizpremenjeno.

§ 25. Redovna kazen se zviša od 20 K na 50 dinarjev.

Ravnokar navedene spremembe zadružnih pravil se vzamejo z odobravanjem na znanje. Nadalje je bil sprejet predlog g. Aleksandra Gjuda, da se izda potom načelstva vsem mojstrom primerno navodilo glede teoretične izobrazbe vajencev, ki se bodo morali podvzeti preizkuš-

njam, in predlog g. načelnika, da se vršijo preizkušnje vsako četrtletje.

Nato je prišla v razpravo 9. točka dnevnega reda, to je ustanovitev strokovne šole za vajence. Načelnik gospod E. Franchetti pojasni natančno in obširno današnji položaj brivskih mojstrov in pomen strokovne šole zlasti po deželi. Strokovnjaški načrt o ustanovitvi strokovne šole za vajence v Ljubljani, ki ga je predložil g. načelnik, je vzbujal pri zborovalcih vedno večje zanimanje in simpatije tako, da si je g. Aleksander Gjud končno štel v prijetno dolžnost najsrčneje pozdraviti krasne in zelo koristne ideje zadružnega načelnika, ki jih goji v proevit in dobrobit obrtniškega naraščanja. G. tovariš A. Gjud izreka na tem mestu zadružnemu načelniku g. E. Franchettiju najpresrčnejšo zahvalo in priznanje za njegovo požrtvovalno, neumorno in uspešno delovanje. (Navdušeno odobravanje.)

G. tovariš Navinšek poroča temeljito o stroških, ki so predvideni za ustanovitev strokovne šole za vajence in omenja, da znaša proračun približno 150.000 K v toliko, da bi se s šolo pričelo. Po živahni debati glede finančnih sredstev za ustanovitev strokovne šole je poročal g. načelnik, da bo prispeval urad za pospeševanje obrti primerno vsoto za nakup učnih knjig itd., in da bo zadružno načelstvo zaprosilo za subvencijo; v splošnem pa predlaga g. Engelbert Franchetti, da se pooblasti zadružno načelstvo, da stori vse potrebne korake, da se strokovna šola v Ljubljani ustanovi in da se že letos prične s poukom. (Soglasno sprejeto.)

Nato se preide k zadnji točki dnevnega reda.

Podpredsednik g. Ivan Gjud konstatira, da se večina članov ne drži zadružnih sklepov in apelira na navzočne kakor tudi na odsotne tovariše, da se brez izjeme držijo zadružnih sklepov, ako jim je ležeče na tem, da se ohrani stanovska čast in ugled.

G. načelnik se zahvali g. podnačelniku za besede, ki so popolnoma na mestu, in opozarja še posebej vse navzočne, da se strogo držé delavnega časa, ker se jih bo v nasprotnem slučaju kazensko zasledovalo; končno pripomni, da se bo glede takozvanih fušarjev obravnavalo na občnem zboru zveze obrtnih združenj, ki se bo vršil dne 7. maja 1922.

K besedi se oglasi tovariš g. Kirinič, ki predlaga, da se zlasti ljubljanske člane, ki se brez tehtnih razlogov niso udeležili današnjega zbora, kaznuje z globo 200 K. (Sprejeto.)

Ker ni bilo nikakih drugih predlogov ali nasvetov, se zahvali g. načelnik za udeležbo in zaključi zborovanje ob 16. uri 20 minut.

Občni zbor Obrtne banke v Ljubljani. Obrtna banka v Ljubljani je imela svoj 1. redni občni zbor dne 18. aprila 1922. ob pol 11. uri v dvorani mestnega magistrata. Občnega zbora se je udeležilo razveseljivo število delničarjev, ki so zastopali ali osebno ali po oblaščenih preko tri četrtine cele vplačane delniške glavnice. Gospod predsednik Franc Kavčič je imel kratek nagovor na zborovalce, predstavil vladnega nadzornika g. Frana Mramorja in zapisnikarja g. notarja dr. A. Kuharja ter imenoval verifikatorjem zapisnika gg. Engelberta Franchettija ter Hinka Franzla. Letno poročilo upravnega sveta o poslovanju banke se je vzelo na znanje. G. predsednik nadzorstvenega sveta, ravnatelj Ivan Mikuž, poroča nato o reviziji zavoda ter bilance same in predlaga, da se ta letni račun, kakor leži tiskan pred delničarji, odobri, ravnotako, da se po upravnem svetu predlagana razdelitev čistega dobička v tem zmislu izrazi. Na vsako delnico se bo izplačevalo proti predložitvi kupona za leto 1921. pri naši blagajni

7% na dividenda, prvoletni dobiček po K 809.443-09 pa tudi izkazuje velik uspeh mladega zavoda, ki je res v vsakem oziru nudil pomoč obrtnikom ter je tudi ustanovitev novih obrtnih podjetij izdatno podpiral. Da se pa to započeto smoteno delo tudi v bodoče more v potrebni meri nadaljevati, je sklenil občni zbor na predlog upravnega sveta, utemeljen po g. dr. Janku Zirovniku, povišanje delniške glavnice od pet na deset milijonov kron. Pri volitvah upravnega sveta je bil zopet izvoljen v celoti dosedanji upravni svet. V nadzorstveni svet so bili izvoljeni gg. Ivan Mikuž, Fran Krapež, Hinko Franzl, Josip Ambrožič in Alojzij Jankovič. Po izčrpanem dnevnem redu se je predsednik g. Fran Kavčič zahvalil za obilno udeležbo in je priporočal, da se obrtniki z zaupanjem obračajo na Obrtno banko ter nato zaključil dobro uspešno zborovanje.

Obrtna razstava v Mariboru. Zanimanje za letošnje pokrajinsko razstavo je res velikansko in vsled tega je upati, da bo ta razstava sijajno uspela in prinesla našemu obrtništvu zopet dosti koristi in uspeha, občinstvu pa pokazala, da je naše obrtnišтво res na svojem mestu ter da ima voljo in zmislja za splošni razvoj male obrti. Za to razstavo se posebno zanimajo naši obrtniki v Prekmurju, in to je ravno prav, da se oni kraj, za katerega smo mislili, da je v tem oziru zaostal, v obrtnem zmislu giblje. Tudi ptujski okraj ne bo zaostal, sicer pa nam je znano, da se v teh krajih zelo vestno in pridno goji obrtnišтво, in nas zelo veselijo, da se s tako vneto tudi zanimajo za pokrajinsko razstavo. Pokrajinska razstava se bo zopet vršila v Götzovi dvorani, in sicer v vseh prostorih, kakor tudi na dvorišču in terasi, tako da je preračunjeno prostora za približno 400 razstavljalcev. Prijavnice in razstavljalni red so se že razposlale; opozarja se le gospode obrtnike, da se v še večjem številu odzovejo in to čimprej, da se bo moglo pravočasno vse sorodne obrti uvrstiti, kakor tudi v slučaju premajhnega prostora, da odbor še pravočasno preskrbi potrebni prostor, tako da pride vsak razstavljalce s svojimi izdelki do veljave. Koliko so vredne obrtne razstave za razvoj naše male obrti, ni treba poudarjati, omenjam le, da se ravno letos v Nemčiji priredi okoli 40 obrtnih razstav in pri nas v Sloveniji 2, in to v Celju in Mariboru. Želeti je le, da se naše obrtnišтво teh razstav udeleži v obilnem številu, ker stroški niso tako veliki, da bi se jih ne mogel udeležiti vsak obrtnik. — Za zdrav obrtni razvoj so le naše obrtne razstave, katere bodo in morajo prinesiti lepšo bodočnost.

Občni zbor bolniške blagajne samostojnih obrtnikov v Ljubljani. Dne 19. marca ob 2. uri popoldne se je vršil 32. redni občni zbor v saloni gosp. Mraka v navzočnosti 36 članov z običajnim dnevnim redom. Predsedoval je g. Aleks. Gjud, ki je po pozdravu navzočih poročal o minolem letnem poslovanju bolniške blagajne. Spominjal se je tudi med letom umrlih članov: gg. Simona Weissbacherja, Filipa Tratnika, Frana Lipovža ter Mihaela Židana. Tajniško poročilo se je z odobravanjem sprejelo. Blagajniško poročilo izkazuje letos jako lep prebitek, in sicer v znesku nad 40.000 kron. Tudi se je zvišal starostni podporni zaklad na 17.500 kron, iz česar se razvidi, da je bilo že zadnji čas, da so se pri lanskem občnem zboru zvišali mesečni prispevki. Članov je bilo v začetku leta 136, na novo je pristopilo 30, izstopilo pa 20 članov; koncem leta je bilo torej 156 članov. Po poročilu funkcionarjev ter pregledovalcev računov se je prešlo na volitve. Izvoljeni so bili gg.: za odbornike Aleks. Gjud, Rud. Gajer, Franc Erjavec, Davorin Bizjak, Ivan Aleš, Ivan Jakopič, Ivan Gjud, Ivan Slanovic, Anton Zamljen, Ivan Kers-

nič in Ivan Breskvar; za namestnike odbornikov: Vaclav Rogelj, Pavel Vrtačnik, Anton Kunstler; za preglednike računov: Ferdo Primožič, Ivan Rozman in Anton Mihaliček; za namestnike preglednikov računov: Valentin Jerina, Ludovik Rožič ter Alojzij Vavpotič. G. predsednik se je na to zahvalil za izvolitev ter je obljubil, da bo vse svoje moči zastavil v prid bolniške blagajne. Nato se je prešlo k zadnji točki dnevnega reda: raznoterosti. Sklenilo se je zvišati dnevno podporo za 12 kron na dan kakor tudi mesečne prispevke na 80 kron. Dalje se je sklenilo, da mora vsakega novega člana preiskati zdravnik dr. Rus. Končno se sprejme predlog, da se vsakega člana, ki brez tehtnega vzroka izostane od občnega zbora, kaznuje s kaznijo 5 Din v korist starostnega podpornega sklada. S tem je bil dnevni red izčrpan; g. predsednik se je zahvalil za vztrajnost ter zaključil ob 6. uri zvečer občni zbor.

Sedlarjem v Celju in okolici. V «Obrtnem Vestniku» z dne 15. aprila t. l., št. 8, čitamo, da se je ustanovila v Celju Obrtna zadruga sedlarjev in tapetarjev za Celje in okolico v območju okrajnega glavarstva. — Zadruga sedlarjev itd. za Slovenijo s sedežem v Ljubljani nima proti temu nobenega ugovora, ker mi tudi dobro vemo, da so s tem, da imamo samo eno tako zadrugo, zvezani preveliki stroški. Vseeno se nam pa zdi čudno, zakaj se niso v Celju za to prej brigali. Sedaj ko je vlada potrdila pravila v Pokrajinsko zadrugo s sedežem v Ljubljani, se zdi, da to Celjanom ni prav, in sicer največ zaradi tega, ker ni določen sedež v Celju. Da je v tem okraju dosti obrtnikov te stroke, nam je znano, kar je razvidno iz imenikov raznih okrajnih glavarstev Štajerske, da bi pa bilo ogorčenje zaradi inkorporacije tako zelo hudo, se nam vendar zdi čudno. Radi skličemo v Ljubljani sestanek sedlarjev itd. ter vas prosimo, ako se hočete udeležiti tega sestanka po odposlancih, da to takoj javite zadrugi. Osebni pregovori bodo gotovo imeli več uspeha nego prerekanje po časopisih, ker to ni častno za obrtnike ene in iste stroke.

Posvetovanje celjskih in mariborskih obrtnikov. Dne 9. t. m. so imeli celjski in mariborski obrtniki svoje posvetovanje v Narodnem domu, kjer so se pogovorili o akciji, ki bi jo bilo začeti zaradi vajeniških domov, kateri so za obrtni naraščaj in obrtni napredek potrebni. Pomisliti je namreč, da smo mi obrtniki v mestih vsled stanovanjske mizerije in draginje vezani na učence, ki so iz mesta in imajo stanovanje in hrano doma. Znano je tudi to, da so ti mestni dečki najslabši in takorekoč pokvarjen material. Nadarjenih, mirnih in pridnih dečkov z dežele sploh ne moremo zaradi že omenjenega vzroka vzeti za vajence, in tako izgubljam mlade obrtne talente, a vzgajamo le take, ki ne kažejo za bodočnost nobenega zanimanja. Če hočemo imeti dober obrtni naraščaj, je tudi naša dolžnost, skrbeti za njegovo vzgojo ter mu preskrbeti tudi dom in hrano.

Velik shod obrtnikov v Mariboru. Na občnem zboru Slov. obrtnega društva je bilo sklenjeno, da se med razstavo, t. j. med 8. in 17. septembrom, vrši velik obrtni shod, kjer se bodo razpravljala zelo važna obrtna vprašanja, na kar se gg. tovariše že sedaj opozarja. V upanju, da se vsi zavedajo stanovskih pravic in da stremijo vsi za tem, da v kratkem času postanemo enoten in čvrst steber obrtne bodočnosti, katero si moremo le sami izvojevati. Torej na veselo svidenje, tovariši obrtniki!

Zaključek na obrtno-nadaljevalni šoli v Mariboru. Dne 30. aprila se obrtno-nadaljevalna šola zaključila. «Slovensko obrtno društvo» se je zavzelo za to, da se ta šolski zaključek dostojno zaključila, vajence vzbudi k prid-

nosti, pridne učence pri mojstru in v šoli pa obdari, v upanju da bo ta način zaključka vajeniške šole vplival na učence popolnoma. Želelo bi se le, da se tako postopanje in zaključek šole uredi tudi v vseh obrtno-nadaljevalnih šolah in tako privede učeče obrtne vajence na prava pota, po katerih naj bi neomajno hodili.

Zvišanje dopustnega povzetnega zneska po poštnih pošiljkah. Trgovska in obrtniška zbornica obvešča interese, da se po odloku ministrstva za pošto in brzojav z dne 14. marca t. l., št. 10.920, zviša najvišji povzetni znesek pri paketnih pošiljkatvah in vrednikih od 1000 na 5000 dinarjev. Nakazila za povzetje do 1000 dinarjev ostanejo neizpremenjena. Nakaznina za povzetje od 1000 do 2000 dinarjev znaša 5 dinarjev, nakaznina za povzetje od 2000 do 3000 dinarjev znaša 7 dinarjev, nakaznina od 3000 do 4000 dinarjev znaša 9 dinarjev, nakaznina od 4000 do 5000 dinarjev znaša 12 dinarjev. — Najvišji znesek za poštno in brzojavno nakaznico, za poštno nalogo in za pisemsko povzetje ostane tudi nadalje samo 1000 (tisoč) dinarjev. Izplačnina do 100 dinarjev ostane neizpremenjena. — Povzetne nakaznice preko 1000 do 5000 dinarjev se ne izplačuje na domu.

Napredovanje tehnike pri zgradbi parnikov. Spomladi bo dovršen v angleški ladjedelnici v Southamptonu največji parobrod na svetu. Imel bo 56.000 ton in prostora za 4000 potnikov. Brod bo dolg 320 m, visok 32 m in širok 30 m. Parnik se bo imenoval «Majestic», ki je last angleške paroplovne družbe White Star line in napravi 10. maja svojo prvo pot iz Cwerbourga v Newyork. Velezanimive so sledeče naprave na tem parniku: kurjen bo s petrolejem namesto s premogom, gonilni stroji bodo razvijali preko 100.000 konjskih sil, obseg kotlov bo 2330 m². Hitrost parnika bo dosegala 42 km na uro. Odgovarjajoč velikosti parnika bo tehtalo krmilo 140 ton ter vsak vijak, štirje po številu, po 300 ton. Parnik bo imel tudi štiri sidra, ki bodo tehtala skupno 45 ton, oziroma skupno z verigami 230 ton. Na parniku bo tudi 450 aparatov, ki bodo s svojo občutljivostjo alarmirali vsako nadnormalno toploto, vsled česar je požar izključen. Parnik sam bo imel tri brezžične postaje, razen tega bo opremljen z velikim številom rešilnih čolnov, med temi celo dva parna kavkasa z brezžičnim brzojavom. Zanimiv bo instrument na parniku, ki bo akustičnim ali električnim potom napovedoval plitvost morja do 56 m.

Ideja predora pod Gibraltarjem. Dva inženjerja, Francoz Bressler in Španec Rubio v Bellue, sta zasnovala načrt in izdelala stroškovnik za predor pod morskjo ožino pri Gibraltarju. Vse je baje že gotovo, samo denarja ni, ki bi omogočil gigantsko delo.

Nemčija mora plačati vojno odškodnino tudi s čebelami. Nemčija mora oddati na podlagi vojne odškodnine tudi velike množine čebel Belgiji in Franciji. Prvi del, in sicer 23.000 panjev je oddala že jeseni Franciji, drugi del odda še tekom pomladi.

Carine prost uvoz dinamomotorjev, elektromotorjev itd. Po odloku C. br. 61.602 so elektromotorji, dinamostroji iz tarifne številke 642 uvozne tarife prosti uvozne carine, če jih uvozijo industriji, obrtniki itd. za lastno potrebo in če se pri carinjenju predloži tozadevno potrdilo trgovske zbornice, da so ti stroji zares za lastno potrebo dotičnega uvoznika. Po pripombi k tarifni številki 641 pa so taki motorji in stroji prosti carine samo, če se predloži potrdilo ministrstva za trgovino in industrijo, da se taki predmeti ne izdelujejo v zemlji. Ker si ti dve določbi navidezno nasprotujeta in si niti uvozniki niti trgovske zbornice in carinski organi niso bili na jasnem, ali je za carine prost uvoz zadostno potrdilo

trgovske zbornice ali pa se mora predložiti razen tega še potrdilo ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu, je na intervencijo trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani generalna direkcija carin dala carinarnicam sledeča navodila in pojasnila: Odlok Ekonomsko-financijskega komiteja C. br. 61.602 od 22. septembra 1920., ki je po členu 130. ustave uzakonjen, ostane neodvisen od spremenjene in dopolnjene splošne carinske tarife v polni veljavi. Zaradi tega zadostuje, da uvozniki, ki so označeni v točki I. omenjenega odloka (industriji, obrtniki, kmetovalci itd.) pri uvozu dinamostrojov, elektromotorjev itd. predlože samo potrdilo trgovske zbornice, odnosno kmetijske podružnice, in se jim morajo stroji na temelju tega potrdila na carinarnici odpraviti prosto carine. To ugodnost uživajo tudi samoupravna telesa (občine, okraji itd.). Potrdilo ministrstva za trgovino in industrijo, da se taki stroji in motorji ne izdelujejo v državi, morajo v svrhu oprostitve od carine predložiti oni uvozniki, ki niso industrijanci, obrtniki ali kmetovalci, torej vsi oni, katerim trgovske zbornice v zmislu odloka C. br. 61.602 1920. ne smejo izdati v tem odloku predpisanega potrdila (n. pr. trgovci itd.).

Razpisi.

Dobava žice. Komanda IV. armijske oblasti v Zagrebu razpisuje na dan 29. maja t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni intendanture IV. armijske oblasti v Zagrebu (Jezuitski trg 4) javno in ustmeno ofertalno licitacijo glede dobave 80.000 kg mehke železne žgane žice za povezovanje sena. Predmetni oglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Kongres obrtnih in trgovskih zbornic v Budimpešti. Budimpeštanska trgovska in obrtniška zbornica je sklenila povabiti vse inozemske trgovce in obrtne zbornice na splošni kongres v Budimpešti, kjer se bo proučevalo vprašanje revizij zakonov o zbornicah in njihovi neodvisnosti ter avtonomiji.

Obrtnim zadrugam na znanje. Obrtnim zadrugam se daje na znanje, da je zveza obrtnih zadrug založila tiskane dopisnice «Vabilo k seji (sestanku)». Cena za 100 komadov znaša 32 kron ali 8 Din. Naroča se jih pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani. Najmanjša pošiljatev 100 komadov, in sicer po poštnem povzetju.

Dobava električnega materiala. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 15. maja t. l. ob 11. uri dopoldne ponovno pisмено licitacijo glede dobave električnega materiala. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava preje in jelševine. Uprava smodnišnice v Kamniku razpisuje na dan 20. maja t. l. ob 11. uri dopoldne licitacijo glede dobave 20.100 kg preje in na dan 30. maja t. l. ob 11. uri dopoldne licitacijo glede dobave 1200 m³ jelševine. Predmetna oglasa sta v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava drv. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja, da se vrši dne 4. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v pisarni intendanture Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, nadalje isti dan in ob isti uri v pisarni Komande vojnega okruha v Mariboru in Celju in pri Komandi mesta v Ptuj, ustna ofertalna licitacija glede dobave drv za garnizije Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj. Predmetni oglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobava sraje, spodnjih hlač in čevljev. Uprava vojne odeče I v Beogradu razpisuje na dan 23. maja t. l. ofertalno licitacijo glede dobave 100.000 komadov sraje in 100.000 komadov spodnjih hlač, na dan 20. maja pa ofertalno licitacijo glede dobave 100.000 parov čevljev. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

„Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 7. maja 1922., ob 9. uri dopoldan v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo o zveznem delovanju.
3. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
4. Blagajniško poročilo.
5. Poročilo računskih preglednikov.
6. Proračun za leto 1922.
7. Določitev prispevkov za leto 1922.
8. Poročilo o ustanovitvi mojstrske bolniške blagajne, starostnega in podpornega sklada.
9. Predlog glede mojstrskih preizkušenj.
10. Predlog glede odprave tušarjev.
11. Poročilo o izpremembi zveznih pravil.
12. Volitev zveznega odbora.
13. Poročilo o načrtu zakona o delovnem času.
14. Slučajnosti.

Po končanem občnem zboru bo takoj seja zveznega odbora.

O predlogih, ki niso na dnevnem redu, se razpravlja le tedaj, če tretjina navzočih zastopnikov prizna nujnost (§ 11. c zveznih pravil).

Če sklicani občni zbor ob 9. uri ne bo sklepčen, se vrši eno uro pozneje nov občni zbor.

Načelstvo prosi, da se vsi gospodje zastopniki včlanjenih zadrug pravočasno in zanesljivo udeležijo občnega zbora.

Za načelstvo

„Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“:

Engelbert Franchetti,
načelnik.

== Fotografski in umetno slikarski atelje **Avg. Černe**

Celje, Ljubljanska cesta 10 (prej V. Pick)

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene najnižje. Poveča po vsaki sliki. Slika v olju, akvarel, pastel, po naravi in po vsaki sliki, fotografira za društva najceneje. Restavrira stare umetnine za muzeje, galerije, cerkve, privatnike itd. tdi

Za fotografe znižane cene.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnic: K 30,000.000.—. Rezerva nad K 10,000.000.—.

Podružnice: Beograd, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb. Wien. Trieste, Abbazia, Zara. New-York: Frank Sakser State Bank.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne surhe, po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje s

4%

od dne vloge do dne dviga.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem dne 31. decembra 1921. izstopil iz tvrdke Fr. Kalmus & F. P. Vidic & Comp.

Moja pisarna se nahaja izza dne 1. januarja 1922.

**v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 14,**

v Mathianovi hiši, zraven tvrdke Schneider & Verovšek.

Fr. Kalmus,
tovarna glinastih peči in štedilnikov
v Ljubljani, Opekarska cesta.

M. Kuštrin, Ljubljana

Tehniško in elektrotehniško podjetje

Trgovina s tehniškimi in elektrotehničskimi predmeti na drobno in debelo. — Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pneumatike. — Na razpolago je hidraulična stiskalnica za demontiranje železnih in namontiranje gumijastih obročev.

Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz svetovnoznane tov. Walter Martiny v Turinu

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta 2, tel. 588.

Brzjavni: Kuštrin Ljubljana.

Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. 470. — Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. 133. — Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.